

SVOBODNA SLOVENIJA

LETO (AÑO) LXVIII (63) • ŠTEV. (Nº) 40

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES • 7 de octubre - 7. oktobra 2010

BOG ŽIVI VES SLOVENSKI SVET

DR. ANDREJ FINK

Pred več kot poldrugim stoletjem je Prešeren pesniško dojel „našo deželo“ in „ves slovenski svet“. Vizija mu je dala, da je videl, kar tedaj še ni doživel takega razmaha kot pozneje. Danes imamo „svojo deželo“ kot samostojno državo, slovenski svet pa se dejavno javlja na vseh celinah. Prešeren, ki je vse svoje zavestno življenje preživel pod absolutizmom tedaj črno-rumene barve, je takoj na začetku Zdravljice najprej zaželel, naj Bog živi našo deželo, ves slovenski svet in vse brate, sinove sloveče matere. Samo genij je lahko v tako kratkih besedah povedal vse, kar lahko pride na um zvestemu Slovincu, živčemu v zatohlem in dušičem političnem ozračju.

Kljub temu kaže, da se je naš genij pošteno in bistveno zmotil, sodeč po izjavah nekaterih današnjih politikov in medijskih oblikovalcev, in sicer s tem, ko je zapisal besedo: Bog. Tu se za nekatere vse konča. Ko je tržaški pisatelj Boris Pahor, ki ga postavljajo v vrsto predkandidatov za Nobelovega nagajenca, predlagal, naj bi se naši himni dodala tudi druga kitica Zdravljice, ki je sicer v slovenski ustavi razglašena za slovensko himno, se je nanj vsul plaz najrazličnejših kritik, od katerih so najštevilnejše nasprotovale Prešernovi omembi Boga, in to celo dvakrat. Pomislite! V enem samem verzju so kritiki znali šteti do dve! Ko gre za krivično pomorjene v prejšnjem režimu, takrat na štetje pozabijo.

Predlog je ob tej priložnosti dal človek, ki mu ni mogoče ničesar očitati: niti zaradi častljivih let (97), niti zaradi idejne naravnosti, niti zaradi take ali drugačne nestrpnosti. Priznani pisatelj, preveden v svetovne jezike; Slovenec, ki je vse življenje preživel v zamejstvu, torej v slovenstvu sovražnem in neprijaznem okolju, na preprihu dveh kultur, jezikov, nacionalnih in mednarodnih trenj in totalitarizmov. Dovolj zaslug ima, da danes vnovič predlaga vključitev druge kitice kot običajno zapete himne. Naš narod in država zaslužita, da najprej sebi zapojemo in ju postavimo pod varstvo Najvišjega bitja, kar jih pozna naša civilizacija, pa naj bomo verujoči ali neverujoči. Prešeren, ki ni bil verski prenapetež, ga je imenoval Bog.

Sedma kitica lahko ostane kot do zdaj, saj je bilo že večkrat rečeno, da bi lahko bila himna OZN. Slovenci pa vztrajamo, dokler druge kitice v himni ne dosežemo, saj je simbolnega, a prav zaradi tega temeljnega pomena. Bog živi ves slovenski svet, doma in na tujem!

(Po Družini)

Začetek katoliške univerze

Katoliški inštitut Fakulteta za poslovne vede

V Sloveniji se je začelo novo šolsko obdobje. Predavanja pa se bodo v letošnjem akademskem letu prvič začela tudi na Fakulteti za poslovne vede Katoliškega inštituta. Ljubljanski nadškof metropolit Anton Stres je v torek, 28. septembra tam blagoslovil prostore dekanata.

Nadškof Stres je dejal: „Ponosen sem, da lahko danes blagoslovim prostore dekanata. To je prvi blagoslov nove katoliške univerze. In dvakrat sem ponosen, ker so te stvari tako skromne.“ Ko si bodo nasledniki, ki bodo delovali na katoliški univerzi, čez 20 ali 30 let ogledovali slike, bodo lahko ponosni na to, kaj je nastalo iz tako skromnih razmer. „To bo poseben čar, ko vidiš iz kako

skromnega zrnca je nastalo veliko drevo.“

Dekan fakultete za poslovne vede, dr. Lovro Šturm, pa je dejal:

„Upamo, da bomo s skupnimi močmi res lahko prispevali k temu, da bomo dobili novo duhovno središče, ki pa bo obenem pomenilo tudi zelo pomembno revitalizacijo osrčja Ljubljane. Naloga gotovo ni enostavna. Razmere, v katerih nastaja univerza nam niso naklonjene. Zelo pomembno pa je to, da naslednji teden začnemo s študijskim letom. Imamo že nekaj zelo zavzetih slušateljev in trdno sem prepričan, da bomo s skupnimi močmi lahko uspešno razvijali ne samo pedagoško delo, ampak tudi nujno spremljajoče raziskovalno delo. Poskrbeli bomo za vso potrebno znanstveno infrastrukturo, predvsem knjižnico, in mednarodne stike. Skratka, začetki se zdijo zelo obetavni. Treba je samo še naprej strniti naše sile.“

Na pragu lokalnih volitev

Priprave na nedeljske lokalne volitve so v polnem teku, predčasno glasovanje pa se je po večini slovenskih občin začelo že v torek 5. Državna volilna komisija (DVK) se je seznanila s potekom priprav na dan glasovanja. V večini občin tako že poteka predčasno glasovanje. DVK je namreč občinskim volilnim komisijam priporočila, da kot dan predčasnega glasovanja določijo sredo, 6. oktobra, najmanj med 9. in 17. uro, za torek in četrtek pa glede na krajevni običaj oziroma potrebe. Tako predčasno glasovanje po občinah poteka različno. Kot je pojasnil tajnik DVK Marko Golobič, sicer v večini občin predčasne volitve potekajo vse tri dni, v nekaterih manjših pa le v sredo ali četrtek. Do četrta sicer volivci, ki bi v nedeljo zaradi bolezni želeli glasovati na svojem domu, še lahko zahtevajo takšno obliko glasovanja. Enako velja za volivce, ki želijo glasovati na posebnem volišču, prilagojenem za invalide. Občinske volilne komisije tudi že pripravljajo gradivo za nedeljsko volitve. Volišča po državi bodo kot običajno odprta med 7. in 19.

uro, volivec pa bo ob prihodu na volišče prejel najmanj dve glasovnici - za volitve župana in članov občinskega sveta. Ker pa je v Sloveniji še vedno preko 1000 vaških, krajevnih in četrtinskih skupnosti, tako da bo večina volivcev dobila še tretjo glasovnico, je pojasnil Golobič.

Na Obali in v Prekmurju pa se bodo volili še predstavniki narodnih in romske skupnosti, tako da bodo ponekod volivci prejeli celo po pet glasovnic.

Županske volitve sicer potekajo po večinskem volilnem sistemu, volitve v občinske svete pa po proporcionalnem v večjih in po večinskem v manjših občinah. Kjer bodo volitve potekale po večinskem sistemu, bodo volivci glasovali neposredno za kandidate za občinske svete, v občinah s proporcionalnim sistemom pa bodo glasovali za liste. Ob tem lahko volivec posameznemu kandidatu na listi nameni tudi preferenčni glas, in sicer tako, da v prostor ob listi zaporedno številko kandidata iz seznama na listi. Imen kandidatov namreč na glasovnici ne bo.

Neuradne izide volitev pa naj

bi občinske volilne komisije v nedeljo sproti vnašale v sistem, pri čemer jim DVK svetuje, naj najprej objavljajo izide županskih volitev. Če bodo občine to upoštevale, bodo neuradni izidi županskih volitev znani v nedeljo pozno zvečer, podatki o glasovanju na volitvah občinskih svetnikov pa v ponedeljek.

O volitvah je spregovorila tudi Cerkev. Škofje spodbujajo državljane, da se udeležijo lokalnih volitev in volijo preudarno. „Vsak volilni glas je enako pomemben in enako potreben, zato volitev ne smemo lahkomišelnost opustiti,“ je zapisal ljubljanski nadškof metropolit in predsednik Slovenske škofovske konference Anton Stres.

„Člani Slovenske škofovske konference želimo pred bližnjimi volitvami županov in članov občinskih svetov poudariti, da so volitve pomembno dejanje državljanov, ko odločamo o lastni prihodnosti in o prihodnosti našega naroda,“ je navedel Stres. „Udeležba na volitvah ter odgovorna in premišljena izbira kandidatov je moralna dolžnost, ki izvira iz soodgovornosti za naše skupno dobro,“ je dodal.

Vlada in sindikati do soglasja

Od 27. septembra je v Sloveniji potekala stavka uslužbencev javnega sektorja. Možnost, da pridejo do skupnega izhodišča in se stanje uredi, se je pokazala ta torek, 5. oktobra. Še pred začetkom pogajanj tega dne je eden od sindikalnih pogajalcev Dušan Miščević razložil, kakšen kompromis z vlado bi lahko prekinil stavko.

„Z vlado smo dosegli konsenz o vseh stavkovnih zahtevah. Vse je odvisno od predsednika vlade in njegovega zagotovitve, da vlada ne bo odpovedala kolektivne pogodbe,“ je dejal Miščević. Po njegovih besedah so se uskladili tako glede napredovanja javnih uslužbencev kot zamrznitve plač in drugih elementov dokončne uveljavitve plačne reforme. Glede tretje in četrte odprave plačnih nesorazmerij pa z vlado niso prišli skupaj, a so sindikati pripravljene na sodni boj, kar je pravičen kompromis, ocenjuje Miščević.

Čeprav so na sindikalni strani na prejšnjih srečanjih ocenjevali, da bi lahko prišlo do zblizanja in zamrznitve stavke, so se pogovori nato znova zaostri. Sindikate naj bi razburilo vztrajanje vladne strani pri odpovedi vseh kolektivnih pogodb za javni sektor, zato so se pogajanja zavlekla. Vodja vladnih pogajalcev generalna sekretarka vlade Helena Kamnar je ob prihodu potrdila, da sindikatom ne morejo ponuditi nič, kar bi imelo javno-finančne posledice.

Kot je dejal vodja pogajalske skupine 21 sindikatov Janez Posedi, v tem trenutku tega niti ne zahtevajo. Imajo pa po

njegovih besedah tudi zahteve, ki niso finančne narave. Pritrtil je, da so eno od vprašanj, za katera pričakujejo, da se bodo o njih pogovorili, napredovanja. Omenil pa je tudi vprašanje privatizacije javnega sektorja oz. izločanja iz javnega sektorja prek zakona o negospodarskih javnih službah.

Hkrati je premier Borut Pahor ponovil, da v okviru vlade nikoli ni bilo sprejeto nikakršno priporočilo o izvajanju pritiskov na stavkajoče v javnem sektorju. Če so takšni poskusi bili, se bo odgovornost vodil ugotavljal posamično.

Vladna stran vztraja, da bo povišanje sredstev za plače zaradi odprave nesorazmerij možno šele, ko bo gospodarska rast preseгла tri odstotke. Prepričana je, da ji bo ta cilj uspelo doseči po sodni poti, s spremljajočo odpovedjo kolektivne pogodbe. Pri tem se vlada sklicuje na obligacijski zakonik, ki govori o možnosti odstopa od zavez iz pogodbe zaradi bistveno spremenjenih okoliščin.

Stavka v delu javnega sektorja se je medtem nadaljevala. V prvem tednu jo je bilo najbolj čutili na mejnih prehodih s Hrvaško. Vse več pa je bilo opozoril o nastali gospodarski škodi.

Ob vsem tem pa omenimo še, da se je vlada zavezala, da bo zmanjševala število zaposlenih v javnem sektorju za več kot 1500 na leto. Sedaj pa razni funkcionarji priznavajo, da letos do tega ne bo prišlo; obljubljaljo pa, da ji bo uspelo prihodnje leto.

Končno dvojezične table?

Deželni glavar avstrijske Koroške Gerhard Dörfler je napovedal postavitve novih dvojezičnih krajevnih tabel. Povod je 12 novih pritožb glede dvojezičnih tabel na avstrijskem ustavnem sodišču. Dörfler je izrazil nasprotovanje dvojezičnim tablam v dveh krajih, druge odločbe pa bo po napovedih uresničil, poroča avstrijska tiskovna agencija APA.

V skladu z dosedanjimi odločbami avstrijskega ustavnega sodišča je tudi v primeru 12 novih pritožb zelo verjetno, da bodo ustavni sodniki ugotovili potrebo po dvojezičnih krajevnih napisih v skladu z določili 7. člena Avstrijske državne pogodbe (ADP). V vseh krajih je bilo namreč na zadnjih popisih več kot deset odstotkov prebivalstva s slovenskim pogovornim jezikom. Gre za naselja Ločilo, Goselna vas, Gluhi les, Lovanke, Žitara vas, Kazaze, Breg, Železna Kapla, Libučje, Mokrije, Šentprimoz in Dobrla vas.

Za Dörflerja je to premalo. „Osnova za postavitve dvojezičnih krajevnih tabel naj bi bila desetodstotna dvojezičnost v občini,“ je dejal deželni glavar avstrijske Koroške po seji deželne vlade in sporočil, da je deželnemu ustavnemu oddelku naročil pripravo ustreznega stališča.

BERI...

BILI SO ZLOČINI 2

SPOMIN NA TEHARJAH 2

SLAVJE MLADINE 3

LIKOVNA RAZSTAVA 3

BRALI SMO

Evropa je povedala, da so zločinci

Latvijski partizan Vasilij Kononov pred Evropskim sodiščem za človekove pravice

„Za Evropsko sodišče za človekove pravice so tudi 70 let pozneje vloge, ki so jih v 2. svetovni vojni igrali eni in drugi, jasne.“ Tako je pod udarnim naslovom „Zgodovina je ena“ v reviji Mladina št. 5/2009 zagotavljal Peter Petrovič, ko je poročal o sodbi Evropskega sodišča za človekove pravice v zadevi Vasilij Kononov proti Latviji. S to sodbo je evropsko sodišče razveljavilo sodbo Vrhovnega sodišča Latvije, s katero je bil kot vojni zločinec obsojen Vasilij Kononov, poveljnik enote Rdečih partizanov, ki je leta 1944 v neki vasi v Latviji umorila šest moških, ki so od Nemcev dobili orožje za obrambo, eden je bil tudi član Latvijske narodne straže, in tri ženske, od katerih je bila ena v zadnjem obdobju nosečnosti in so jo živo vrgli v ogenj, češ da jih je partizansko sodišče obsodilo na smrt, ker so bili izdajalci in okupatorjevi sodelavci, skratka nacisti. Evropsko sodišče je v senatu, ki mu je predsedoval slovenski sodnik Boštjan M. Zupančič, s štirimi glasovi proti trem razsodilo, da so bile usmrtitve izvršene na vojnem območju, pri čemer naj bi bilo „bistveno, da je šest od devetih usmrčenih vaščanov dobilo orožje od nemške vojaške uprave in so tako pritožnik in njegovi soborci imeli upravičen razlog, da štejejo te vaščane za kolaboracioniste nemške vojske“, kot naj bi zapisal Peter Pavlin v reviji Pravna praksa. V Sloveniji take razlage lahko slišimo in beremo večkrat na dan.

P. Petrovič se je navduševal: „Gre za precedenčno odločbo, ki bi v prihodnje lahko veljala za zgled v številnih drugih podobnih sodnih procesih, ki tečejo, in v sodbah v postkomunističnih in postsocialističnih državah. Seveda tudi v Sloveniji, kjer pa je bila želja po maščevanju povojni oblasti manjša in se je pokazala šele v preteklem mandatu, ko je bila na oblasti desnica.“ P. Pavlin je menil, da sodba „končuje razprave glede medvojnih kolaboracij nacističnih kolaboracionistov na ravni evropske konvencije o človekovih pravicah in Evropskega sodišča za človekove pravice. Rezultat ni samo posredna pravna obsodba nacistične kolaboracije, marveč tudi njena moralna obsodba, kar je razvidno iz zlasti iz tona sodbe.“

Zgodovinar dr. Božo Repe se je te sodbe strokovno veselil: „Pomembna je zlasti zato, ker ne dovoljuje revizije zgodovine, niti relativizacije enovite protifašistične koalicije niti relativizacije kolaboracije, poleg tega pa jasno nasprotuje teoriji o 'dvojni okupaciji' (fašistični in komunistični), ki se pojavlja tudi pri nas ...“ Dr. Jože Pirjevec pa se je zasanjal: „Zdi se mi, da je mednarodno sodišče z oprostivijo Kononova poudarilo pomemben princip, da namreč sodobna ureditev Evrope, njena zgodovina in

pravo temeljijo na obsodbi nacifašizma kot absolutnega zla. Enačiti tiste, ki so se borili proti nacifašizmu s tistimi, ki so ga kakorkoli podpirali ali z njim sodelovali, ni dopustno. Pa tudi, če so bili žrtve nasilja.“ Profesor dr. Ljubo Bavcon pa je ponovno izpovedal svojo vero, da je predpise, ki veljajo za sojenje okupatorjem in sodelavcem, „nedopustno uporabiti za sojenje pripadnika tiste strani v vojni, ki je bila nasprotna silam osi in domačim pomagačem.“ Okupator ali sodelavec je torej absolutni zločinec, komunist je absolutni pravičnik!

Tudi drugi slovenski časopisi so poročali o „Zupančičevi“ nadvse modri „protifašistični sodbi“, ki je prepovedala revizijo zgodovine: Zgodovina je že napisana, zgodovina je ena in ena bo ostala! Veselje in navdušenje v rdeči Sloveniji, konec strahu med ostarelimi borci in slovenskimi kononovi! Nikoli ne bo revizije naše zgodovine, so si oddahnili zgagasti novinarji in upehani zgodovinarji. Partizanska NOB je na evropski ravni pravno in moralno zavarovana. Joj, kako je lepo biti nedotakljiv!

Čez dve leti pa se je v Strassburgu zablistalo in hudo zagrmelo, da se je stresla in zbudila v leve zmote in utopije zasanjana Evropa. Resnici je bilo dovolj komunističnih laži in liberalnega sprenevedanja in po sedemdesetih letih je planila na dan. Veliki dom Evropskega sodišča za človekove pravice je 17. maja 2010 v zadevi Kononov po pritožbi Latvije razglasil novo sodbo. S štirinajstimi glasovi proti trem je kot najvišja evropska sodna stopnja razveljavil „Zupančičevo“ sodbo in ponovno ter dokončno uveljavil obsodbo Kononova kot vojnega zločince. Vsi iz boljševiskih zločinov, laži in prevar in iz liberalnega intelektualističnega sprenevedanja skrbno sestavljeni miti o junaškem partizanskem boju med drugo svetovno vojno so se v temeljiti in jasni, šestdeset strani dolgi sodbi zrušili v prah. Evropski sodniki so se iz politike in pravnih formalizmov vrnili v živo pravo in v čutečo človečnost! Tudi slovenska zgodovina bo lahko ostala živa, brsteča in cvetoča, v stalni rasti in zorenju.

Slovenci groma iz Strassburga še niso slišali, saj so se zgarjali, repeti in pirjevci z vsemi partizani zavili v smrtni molk in o zadnji, najvišji evropski sodbi ne pišejo in ne poročajo. Že dva meseca bridko jokajo ob mrtvi „Zupančičevi“ sodbi in je kar ne morejo pokopati, saj bodo z njo morali pokopati tudi sami sebe! Slovenskim kononovim je vsa Evropa odločno in jasno povedala, da so zločinci.

Dr. Anton Drobnič, avgusta 2010
www.zaveza.si

IZ ŽIVLJENJA V ARGENTINI

TONE MIZERIT

Položaj se zapleta. Vlada se obnaša vedno bolj napadalno, a vzporedno izgublja na moči. Da o priljubljenosti ne govorimo. Obzorje za prihodnje leto se tako vedno bolj megli. Vprašanje je le, kaj si bosta Kirchnerja še izmislila, da bi opozicijo potisnila ob rob.

Nekaj se premika.

Končno je namreč opozicija pokazala, da lahko nekaj spremeni kljub lastni razpršenosti in vladnemu monolitnemu nastopanju. V senatu so pretekli teden uspeli z zakonom o varnosti v bankah, ki ga je prej potrdila že poslanska zbornica in se je pred tednom zataknil (glej prejšnjo številko). Poleg tega je senat tudi potrdil originalno besedilo zakona o ledenikih. To je še posebe primer. Lani ga je parlament soglasno sprejel, a predsednica je vložila svoj veto. Sedanje besedilo, ki ga je senat potrdil s 35 glasovi proti 33, je enako kot lansko, a predsednica je že predhodno obljubila, da ga to pot ne bo zavrnila. Je morda upala, da besedilo ne bo isto? A obljuba dela dolg. Bomo videli. Poleg tega je vlada doživela spodrsrljaj tudi na sindikalnem polju. Argentinski sindikalizem je večinsko porinističen. Glavno delavsko konfederacijo vodi Hugo Moyano, ki je popolnoma predan (prodan?) zakoncem Kirchner. Obstoja pa še druga povezava, ki nima polnega priznanja, in sicer CTA (Congreso de Trabajadores Argentinos), ki povezuje predvsem levičarske sindikate. Te dni so imeli volitve, kjer sta se pomerila dosednji glavni tajnik Hugo Yasky, katerega je z vso močjo podpirala vlada, in Pablo Micheli, ki nasprotuje kirchnerizmu. Za 18.000 glasov je zmagal Micheli in naježil lase vladnim strategom. Na leviči, ki si jo vlada skuša osvojiti kot zagotovilo zmage prihodnje leto, nekaj škriplje.

Sosed ni mejak, je vrag.

Kot da ne bi bilo dovolj, da imamo ponovne težave z Urugvajem v zadevi papirnice Botnia, se je sedaj vlada podala še v spor s Čilom. Zadnjič smo že omenili afero okoli bivšega čilskega gverilca. Sergio Galvarino Apablaza je že v času demokracije v Čilu ubil enega izmed senatorjev. Sodni in diplomatski postopek je pripeljal do odločitve argentinskega vrhovnega sodišča, naj ga vlada izroči oblastem sosednje države. Kirchnerja pa sta se odločila, da mu poverita politični azil. Odločitev, ki sicer ni nikogar presenetila, je v sosednji državi povzročila splošno nejevoljo. Čilsko zunanje ministrstvo je predložilo formalno noto. Istočasno pa so razne osebnosti sosednje države izrazile svoja kritična menja, med njimi tudi

senator Andrés Chadwick. Prav nanj se je spraval argentinski zunanji minister Timerman: da omenjenega senatorja niti ne pozna in da so njegove izjave neumne šala („payasada“). Poleg tega, da je Chadwick priznan vodja čilske desnice, je tudi bratranec predsednika Piñera. Timerman je pokazal ne le nedopustno nepoznanje čilske stvarnosti, temveč tudi neverjetno pomanjkanje diplomatskega zdržanja, ki ni vredno ministrstva in je napeto stanje le še zaostri. Ni še jasno, kako se bosta državi izmotali iz nastalega položaja.

Na boj na divje Amonite ...

Vlada nadaljuje svojo ofenzivo proti sodni oblasti in konkretno proti vrhovnemu sodišču. Na posebnem zborovanju, ki so ga organizirali uradni strategji pred sodno palačo, je člane vrhovnega sodišča naravnost opsovala predsednica organizacije mater Majskega trga, „gospa“ Hebe Bonafini, in pozivala naj množica (drhal) vdre v sodno palačo in izvede ljudsko voljo. Kirchnerja na to nista reagirala, kot da surov napad na sodno oblast ne bi bil napad na demokratične ustanove. Še več, tako iz ZDA, kamor je potovala na zasedanje Združenih narodov in srečanje skupine G 77, kot pozneje s svojega obiska Nemčije, je predsednica na internetu napadala sodnike, ki da „vedno odločajo proti vladi“. Omenjeno zborovanje na trgu pred sodno palačo je imelo jasen cilj: izvesti pritisk na vrhovno sodišče, naj vendar že v prid vlade odloči vprašanje zakona o avdivizualnih medijih. Opozicijska televizija (predvsem multimedij Clarin) je trn v vladni peti. Z omenjenim zakonom, izglasovanim pred zadnjo spremembo parlamenta, je Kirchner računl, da bo v prijateljske roke spravil večino členov te verige. Vsak dan, ki poteka v sedanjem stanju, pa je za bivšega predsednika izgubljen dan, ker se zavlačuje rok enega leta, ki ga zakon predvideva, in tudi če končno doseže svoj namen, bo lahko že prepozno.

Vsakdanje skrbi. Medtem, ko se vlada bori na zunanji in sodni fronti, pa „navadni“ državljani stopajo po vsakdanjem križevem potu. Ponovni izbruh kriminala ustvarjajo morečo skrb, medtem ko inflacija, ki jo vlada indirektno celo podpira, čeprav jo trdovratno zanika, voden mesečne dohodke predvsem nižjim slojem. Strokovnjaki napovedujejo bližino nove krize, saj tudi protivrednost dolarja, ki je umetna, napoveduje bližajoče finančne napetosti. Položaj še ni obupen: dežela je zelo bogata in proizvodni sektor vredno deluje. A skrajni čas je, da se vlada neha igrati z ognjem.

Spominska slovesnost na Teharjah

Nova Slovenska zaveza je preteklo nedeljo, 3. oktobra na Teharjah pripravila spominsko slovesnost v spomin na žrtve povojnih pobojev. Predsednik zaveze Anton Drobnič je v svojem nagovoru povedal, da letos mineva 20 let, ko se je slovenska vlada odločila postaviti primeren spomenik teharskim žrtvam, ki pa že razpada in je potreben popravi.

Celjski škof Stanislav Lipovšek, ki je daroval sveto mašo, je v svoji pridigi dejal, da ko si prizadevamo za spravo, moramo najprej poudariti, da sprava nikoli ne zanika resnice.

Po Drobničevih besedah po dolgih letih in velikanskih stroških na kraju nekdanjega taborišča na Teharjah danes stoji betonski kolos, eden največjih spomenikov v državi, ki pa nima vidnega napisa, da je bilo tukaj leta 1945 prisilno taborišče.

„Ni pa samo med največjimi, zanesljivo je tudi na najbolj neuglednem, najbolj onesnaženem kraju med grozečim jezerom strupene industrijske gnojnice in hribi komunalnih smeti. Je tudi na najbolj skritem, povsem neobljudenem kraju, viden

samo iz neposredne bližine in od nikoder drugod,“ je dejal Drobnič.

Po njegovi oceni so Teharje tudi po 20 letih slovenske samostojnosti ostale sramotno anonimne, kot je uradno povsem anonimno tudi Kočevski Rog in 600 drugih morišč po vsej Sloveniji.

Po Drobničevih besedah resnica nikoli ne umre. Zato se moramo še naprej spominjati pomorjenih bataljonov Slovenske narodne vojske, meni. „Samo z resnico o preteklosti bomo razumeli sedanje stanje in bomo znali odločati o prihodnosti,“ je še dejal.

Dodal je, da je potrebna nova drža, ki ustvarja nekaj novega in preseka začarani krog sovražnosti. In ta novost, to presekanje začaranega kroga sovraštva, je po njegovem mnenju navzoča prav v odpuščanju.

Na Teharjah so med drugo svetovno vojno Nemci zgradili vojaško taborišče, ob koncu vojne pa so tam zaprli ujetnike, ki so sodelovali pri obrambi Celja. Po koncu vojne je bilo taborišče krajši čas opuščeno.

Ponovno je začelo delovati konec maja 1945, ko so vanj namestili domobrance in nekatere civiliste, ki so se zatekli v zavezniška taborišča na avstrijskem Koroškem. Konec maja 1945 so komunistične oblasti v taborišče na Teharjah pripeljale Rupnikov bataljon, v prvih dneh junija 1945 pa še približno 3000 domobrancev.

Po ocenah je šlo skupaj za okoli 5000 ljudi, ki jih je povojna oblast brez sojenja usmrtila mesec ali dva po koncu druge svetovne vojne v Evropi.

Družina, prihodnost Evrope

Plenarno zasedanje predsednikov evropskih škofovskih konferenc je potekalo od 30. septembra do 3. oktobra 2010 v Zagrebu. Ob srečanju so podali tudi posebno izjavo o družini. Škofje so namreč ned drugim razpravljali o Demografiji in družini v Evropi. Na osnovi raziskave po različnih škofovskih konferencah, ki so jo obdelali trije strokovnjaki (dr. Lola Velarde, predsednica evropske mreže Inštituta za družinsko politiko, msgr. Carlos Simón Vázquez, podtajnik Papeškega sveta za družino in dr. Virgilijus Rudzinskis, zdravnik iz Litve), so se seznanili z dejstvom demografskega upadanja zlasti na socialnem in kulturnem področju. V takih okoliščinah je model krščanske družine, ki sprejema Jezusovo prisotnost in živi v skladu z resnico o družini, posrečen predlog, ki ga je treba spodbujati in predlagati vsem. Po bogati razpravi so se predsedniki odločili, da bodo sprejeli posebno izjavo. Soglasno so tudi potrdili izdelavo evropskega informativnega portala evropskih škofovskih konferenc.

SLOVENCİ V ARGENTINI

SLOVENSKA VAS

59. mladinski dan

V nedeljo, 26. septembra je ob krasnem pomladanskem dnevu mladina iz Slovenske vasi praznovala svoj 59. mladinski

dan. Ta se nepretrgano in uspešno vrši vsako leto, že od samih začetkov Slovenske vasi, ko je športni prostor bil še komaj minimalno urejen travnik

Kot vedno, se je tudi letošnji praznik pričel s sveto mašo s pohvale vrednim oblikovanjem. Zaželeno bi bila le vsestransko večja udeležba.

Športna tekmovanja so osrednji del programa. Odbojka za dekleta iz vseh domov, za fante pa nogomet. Rezultati so bili sledeči:

ODBOJKA S.D.O.

San Justo 2 - Slovenska vas 0; Ramos Mejía 1 - Morón 2; San Martín 1 - Slovenska vas 2; Morón 0 - San Justo 2; Ramos Mejía 1 - San Martín 2. Finala: San Justo 2 - San Martín 0.

NOGOMET S.F.Z.

Ramos Mejía 0 - San Martín 2; Slovenska vas 1 - San Justo 0; Ramos Mejía 4 - Morón 1; San Martín 2 - Slovenska vas 2; San Justo 3 - Morón 1. Finala: Slovenska vas 1 - San Martín 0.

Pri dekliški odbojki ni bilo posebnih presenečenj, saj so sanjuščanke očitno najbolje pripravljene in so zaslužno dosegle novo prvenstvo.

Zaradi nepredvidene odsotnosti sodnika se je nogometni turnir igral s sodelovanjem prostovoljcev,

ki so potek bolj ali manj uspešno kontrolirali. Odločilna je bila druga tekma, v kateri je domačim uspelo premagati sanjuško ekipo. Z ostalimi rezultati v klasifikaciji so ti zadnji, večletni prvaki tega turnirja, izostali iz finale. Prvo mesto so si tako prisvojili lanuščani, ki kljub tesnemu izidu niso prestali kakih resno nevarnih situacij v finalu s San Martinom. Naj omenim še, da je to zadnje tekmo skoraj neopazno sodil Simon Rot, kar je pri nogometu najboljša pohvala.

Med klasifikaciji in finalom je neizogiben presedelek, ki ga običajno izrabijo starejši nogometaši, med njimi tudi očetje sedanjih igralcev. To je rekreativna in neformalna igra, ki pa je za marsikoga lepa priložnost, da pokaže kako še ohranja, kljub letom, zavidljivo športno spretnost.

Po končanih turnirjih, ki so predvsem lepa priložnost za srečanje mladih iz vseh krajev velikega Buenos Airesa, smo bili povabljeni v dvorano Hladnikovega doma na kulturni program. Nastope raznih starostnih skupin je povezovala enostavna a simpatična zgodba o enodnevnih pripetljajih avtobusnega šoferja. Tekst je spisala obetajoča debitantka, zdajšnja predsednica lanuških deklet, Yamila Grbec. Sama je tudi posrečeno odigrala izrazito vlogo starejše potnice. Skupaj s šoferjem, že odra vajenim Markom Kocjančičem, sta nosila težo odrskega nastopa, v primerni družbi ostalih dobro karakteriziranih sopotnikov. Značil-

no pogovorni jezik je ravno zaradi tega bil zelo dostopen in razumljiv, kljub manjšim slovničnim pomanjkljivostim.

Posebno je bil posrečen scenografski avtobus, po naše kolektiv, ki je še po končani predstavi zbuja pozornost, ogledovanje in slikanje iz vseh zornih kotov.

Ob koncu dneva smo, ob razgibani družbi in okusni hrani, vsi navzoči imeli prijeten občutek, da se vsakoletni mladinski dnevi ne izvajajo le iz gole obveznosti, temveč so vedno novim generacijam priložnost za kreativno delo v krogu prijateljev. Kot sta v svojem nagovoru omenila krajevna predsednika, je za vsakega mladega vredno, da se vključi v ta krog.

F.S.

50 LET
SREDNJEŠOLSKEGA TEČAJA

Pridite na slavje!

Ko so naši predniki pred več kot 60 leti prihajali v Argentino, je bil eden prvih korakov, da so organizirali skupnost in zagotovili njeno nadaljevanje v času in prostoru. Ni čudno, da je problem šolstva predstavljal eno glavnih skrbi. Nastali so dopolnilni tečaji, kjer so požrtvovalni učitelji zbirali šolske otroke in jim nudili osnovno znanje slovenske besede. Te sobotne šole so bile, in so še danes, temelj temu, kar v Sloveniji zanosno imenujejo „Slovenski čudež v Argentini“.

Po dobrem desetletju se je osnovnošolskim tečajem pridružila še druga stopnja vzgoje: srednješolski tečaj. Skoraj naravno, brez posebnih načrtov, se je iz zametkov literarnega krožka spremenil v strukturirano vzgojno ustanovo, ki nudi mladim potomcem, sinovom in sedaj že vnukom nekdanjih beguncev, resno znanje o domovini njihovih prednikov, o zemljepisnem ustroju, zgodovini, kulturi in vrednotah Slovenije.

Mnogo imen je povezanih z razvojem in delovanjem Slovenskega srednješolskega tečaja ravnatelja Marka Bajuka. Na prvem mestu je dr. Marko Kremžar, ki je bil pobudnik, začetnik in prvi ravnatelj te ustanove. Poleg njega skoraj ni bilo slovenskega intelektualca in kulturnika, ki se ne bi približal tečaju in iz svojega bogastva nudil nekaj biserov mladim rodovom. Imena vseh bodo ostala zapisana v zlati knjigi zgodovine naše skupnosti.

Kot so naši bralci že seznanjeni, letos srednješolski tečaj praznuje svoj zlati jubilej. Petdeset let rednega in nadvse plodnega delovanja je dejstvo, ki ga le težko dojamemo. Kot bežen podatek zapišimo le, da je v tem obdobju študij na tej naši „slovenski gimnaziji“ dokončalo 1127 fantov in deklet, ki so odšli v svet z močnim pojmom, kaj je Slovenija in kaj predstavlja slovenska kultura. Mnogi so se razpršili, „izgubili“ za skupnost; drugi so sprejeli baklo iz rok starejših in danes delujejo v naših Domovih, učijo v naših tečajih, vodijo naše ustanove.

Razumljivo je, da bo tečaj zlato obletnico praznoval javno in veselo. Med drugim bo izdal posebno zgodovinsko brušuro. Osrednji dogodek pa bo maša in akademija, prihodnjo soboto 16. oktobra. Že danes vabimo vse bivše profesorje in dijake, pa tudi vse tiste, ki jim je slovenska kultura pri srcu, da se nam pridružijo, da skupaj tečaju zakličemo: Še na mnoga leta!

SLOVENSKA KULTURNA AKCIJA

Prvi letošnji kulturni večer

Na letošnjo razstavo umetnice prof. Tilke Močnik smo nestrpno pričakovali, ker smo slišali, da je to v umetniškem svetu popolnoma drugačen ciklus, novo umetniško obdobje nam že znane slikarke.

In res je bilo drugačno; splečalo se je priti v malo dvorano Slovenske hiše, v sobota, 28. avgusta ob 20. uri, na likovno razstavo. Razstava je vsebovala slike s črno kredo, pasteles in olja.

Splošna publika pa ni bila prva, ki si je ogledala krasne stvaritve. Že prej so razstavo obiskali dijaki srednješolskega tečaja Marka Bajuka. Študentje so sledili zanimivi razlagi, stavili vprašanja in o tem bodo tudi pisno poročali profesorjem.

Večer je odprla in pozdravila navzoče vodja likovnega odseka prof. Andrejka

Dolinar Hrovat. O stvaritvah umetnice Tilke Močnik pa je spregovorila dr. Katica Cukjati.

Med drugim je dejala: „Na razstavljenih slikah, lahko zaznamo figurativne predstave, v katerih prevladujejo pokrajine in včasih ženske figure ali del starega avtomobila, ki igra simbolično vlogo minljivega in zavrnjenega v večni naravi. Po drugi strani pa imamo nocoj razstavljenе slike, v katerih je paleta barv precej omejena. Prevladujejo odtenki temnih in svetlih modrih barv v harmoniji z lila in vijoličastimi tonalitetai.

Izstopajoča slika nosi naslov *Korenine*. Življenja polna ženska figura ima korenine v zemlji, veje - roke pa se dvigajo v nebo, v neskončnost. Ta slika je simbol vitalnosti, življenja, človeških prvim in upanja, kar poudarjajo zelenomodri odsevi. Slika ima neverjetno bogato simboliko začeni z religiozno prisposodobno boginje matere zemlje do feminističnih razlag.

Slika *Dom*, nam prikaže po eni strani prozornost po drugi strani pa zapletenost - kompleksnost družinskih odnosov. Elementi se ločujejo in združujejo kot sestava kocke - puzzle. Prostrano nebo nakazuje upanje in posebno perspektivo. Zunanje sence ob stiku s prozornimi zidovi spremenjajo zunanji temačni svet v svetlejšo zatočišče, ki nam nudi jasnejši pogled na težo in mračnost zunanjega sveta.

Tilka nam v tem umetniškem obdobju

gradi svoje stvaritve na tradicionalne načine, daleč od novotarij v tehniki, drznosti in senzacionalnostnih konceptov. Umetniške stvaritve so skoraj arhitektonske, kjer preproste barve in premišljene črte razodevajo monumentalnost in mogočnost.

Prostor je oblikovan kot scenarij, kjer ni improvizacij ali trenutnih navdihov, temveč je premišljena, izoblikovana do potankosti, sestavljena harmonija, kjer ima vsaka črta lastno težo in vlogo, pomen in smisel. Povsod je prisotna narava, ki molči in hkrati močno nagovarja, prostori za razmišljanje, osamljenost in odsotnosti, stik med materijo in duhovnostjo, med nebom in zemljo.

Pri tem umetniškem opusu Tilke Močnik, se umetnica oddaljuje od reliefov, prevladuje risba, barve morda igrajo sekundarno vlogo. Tridimenzionalnost se nakaže v različnih nivojih, stvaritve so daleč od abstrakcije, ne išče odsev lepot v kombina-

cije barv, temveč v risbi s konkretno tematiko. Slike imajo bogato metaforiko. Velik del motivov je prepojen s tematiko zdomstva polnih simbolov: dva svetova, izguba enega (razbito steklo) in pridobitev drugega, drobci spominov (košček neba, kamni, spremenjeni v oblake) rdeče nebo kot požar, požgana drevesa v spominu - nova pomlad, ki prenavlja življenje. Stvaritve vabijo k dialogu.”

Kot del programa je bil tudi glasbeni intermezzo, na katerem sta sodelovala Kristina Mehle in Paulo Rower. V popolni tišini, s spoštovanjem in estetskim užitek je občinstvo sledilo argentinske folklorne priredbe za čelo in violino. Izvajanje je bilo elegantno, privlačno in kakovostno. Slišali smo naslednje muzikalne skladbe: Zamba del laurel (M. Leguizamón), Carnavalito quebradeño (Hermanos Ávalos), Chiquilín de Bachín (O. Piazzola), Arenosa - cueca (M. Leguizamón).

Številna publika si je ogledovala razstavo ter spraševala umetnico o načinih in tehnikah predstavljenih likovnih stvaritev.

Predsednica SKA se je zahvalila vsem sodelavcem tega večera. Razstava je bila odprta tudi naslednjo nedeljo, 5. septembra, po proslavi obletnice Liga slovenskih mater in žena. Kot mnogokrat estetsko in dojemajočo izdelan program, ki je bil tiskan v tiskarni Baraga, pa je bil zamisel Monike Urbanija Koprivnikar.

Poleg zahvale publike za doživljanje tako lepih estetskih trenutkov vsi želimo umetnici veliko uspehov!

K.C.

PONOVNO FINALISTI

Odbojkarji U-18 Našega doma

Leto 2010 se je pričelo za naše mlade odbojkarje ob spominu na potovanje in tekmovanje na finalih v Mar del Plati novembra meseca 2009. Zastavili smo si cilj, da se bomo znova borili za dosežek potovanja. Pot se je začela s treniranjem ob torkih in četrtkih v Našem domu. Vpisovanje; dopolnjevanje dovoljenj; sestavitve skupine in prijateljske tekme proti starejši skupini ...

Bližal se je čas tekmovanja in s tem obujanje spominov, saj je bila večina letošnjih igralcev lansko leto med prvaki.

Prve tekme meseca avgusta so bile kolikor toliko enostavne. Končni izid proti šoli Santo Domingo ter šoli Clarac je bil 2-0. V polfinalni tekmi smo nastopali proti šoli Cardenal Casañas, ki je bila resen kandidat. Tudi njih vodi naš trener. Končno smo jih premagali 2-0 (25-21 in 25-12) in se s tem uvrstili na privilegirano mesto: v finalno tekmo proti šoli Encyba - G. Catán. Z navdušenjem in zagonom smo jih „zabrisali“ z 2-0 in s tem postali prvaki v občini La Matanza in postali regionalni finalisti.

Zadnja tekma, ki bi nas popeljala na finale v Mar del Plato, je predstavljala mnogo težav. Napovedana je bila za 28. septembra na štadionu občine Almirante Brown. A pot do nje je bila težavna. Naš podajalec Niko Puntar se je na Mladinskem dnevu v Lanusu (26.9) poškodoval gleženj. To je zahtevalo drugačen sistem igre, kot pa smo ga vadili dan pred tekmo. Nasprotnik je bil zmagovalc občin Ezeiza, Esteban Echeverria in Almirante Brown. Končno je reprezentanca zadnje od imenovanih občin bila naš tekmeč.

Dolga pot do štadiona, dež, mraz in, med ogrevanjem, pomanjkanje luči na igrišču. Kljub temu smo tekmo morali odigrati, saj ni bilo drugega datuma. Prvi del je bil poln napak, ker so lokalni igralci bili bolj mirni, so dosegli prvi set 25-22.

Drugi set se je začel s taktičnimi

„dale campeooooon ...“ S tem dosežkom smo prispeli na finalne provincialne tekme v Mar del Plati, ki se bodo vršile od 20. do 24. oktobra.

Letošnji odbojkarji so: Niko Puntar (kapetan), Marjan Kržišnik (kapetanov namestnik), Boris in Igor Malovrh, Matjaž Oblak, Tomaž Grilj, Andrej

spremembami, ki nam niso uspeli. Vrnili smo se na originalni načrt. Izid 16-12 za domače je povzročil, da je naš trener zaprosil minuto. Z navdušenjem (in že z normalno lučjo na igrišču) smo obrnili rezultat ter osvojili drugi set 25-21.

Še bolj urejeno in korajžno smo odigrali odločilni del in ga zaključili 15-8. Zelo smo se razveselili ob pesmi

Vombergar, Tomaž Erjavac, Ivo Smrdelj ter Maksi Trpin, pod vodstvom trenerja prof. Jureta Urbančiča in pomočnika trenerja Maksija Malovrha.

Hvala Našemu domu za spodbudo, družinam za pomoč ter igralcem za resnost, odločnost in poštenost. Materi Mariji pa prošnja, naj nas še naprej spremlja in varuje.

-e. -č.

G. JOŽE
RAZMIŠLJA

Pomen družabnosti

Družabnost je ena velikih potreb, ki jih človek ima. Ta ni bil ustvarjen za samotarja. Zato je Bog rekel Adamu: človeku ni dobro samemu biti. In mu je dal Evo za pomočnico. Tako ni bil Adam več sam. Že je imel družbo. Potem so se jima rodili otroci in človek je živel v družbi.

Gorje samemu, pravi latinski izrek in ta nam pove vso tragiko samotnega življenja. Mislimo namreč na ljudi, ki nimajo posebnega poklica za samotarsko življenje. In tudi tisti, ki ta poklic imajo, živijo v temu primernih družbah in tako niso čisto sami.

Družabnost navadno razumemo kot eno človekovi dejavnosti, ki jih kot tak potrebuje. Te so zelo različne in zahtevne. V ta namen mu zelo dobro služi družabnost, ko se z enakimi ali podobnimi druži v ta namen.

Pogovor in družba z drugimi ga nekako razbremeni, mu olajša bremena in ga pripravi na prihodnja darila. Družabnost je lahko v pogovoru, pa tudi v raznih igrah, ki človeka oddaljijo od krute vsakdanjosti.

Tudi „tarok“ lahko služi v ta namen. Nekdo je rekel, da ni tako „farški“, da bi igral tarok. A ni vedel in ni mislil na to, da tudi ta igra da človeku potreben oddih, ki je tudi duhovnikom zelo dobrodošel.

Mons. Oreharju so včasih očitali, da z igranjem taroka zapravlja čas. Tudi on se je moral razvedriti in je igral samo v času počitka in nikdar na škodo dela, ki da je moral opraviti. Svojo „siesto“ je po kosilu žrtvoval v ta namen. Če bi spoznal, da je božja volja drugačna, bi gotovo ravnal na drug način. Ni delal in dajal pohujšanja nikomur.

Tudi škof dr. Rožman nam je z veseljem dal čas za igranje.

Slovenski domovi so doslej služili tudi v ta namen. Poleg tega, da so trdnjave narodnega izročila in vrednot, so tudi kraj družabnosti. In to naj obdržijo še naprej. Saj je tudi to njihov namen.

Človek res živi od božje besede, pa ne samo od te.

Abeceda mineralov - osebna izkaznica fosforja

Fosfor je skupaj s kalcijem najbolj razširjen mineral v telesu. Skrbi za čvrstost kosti in zob, nujno potreben pa je tudi za druge procese v organizmu, na primer za proizvodnjo kolagena.

Brez fosforja telo ne bi bilo sposobno tvoriti vezivnega tkiva, saj je kolagen del sklepov, vezi, hrustanca, oči in kože. Večina fosforja je v celičnih membranah in ker je topen v maščobah, omogoča hranilnim snovem, da prehajajo skozi celično membrano. Zato fosfor skrbi za celično energijo, pa tudi za pravilno sestavo krvi, saj v obliki fosfolipidov skrbi, da kri ni pregošta. Pomemben je tudi za enakomerno delovanje srca in ledvic ter za prenašanje živčnih impulzov.

Vitamini A, D, E in K (ki so topni v maščobah) ne morejo opravljati svojih funkcij v telesu, če zraven ni prisoten tudi fosfor. Za pravilno delovanje fosforja sta nujno potrebna kalcij in vitamin D. Pravo razmerje kalcija in fosforja v telesu je dve proti ena. Fosfor pomaga pri obnovi telesa, sodeluje pri presnovi maščob in škrobov ter telesu zagotavlja energijo, zmanjšuje pa tudi bolečine pri artritisu.

KJE GA NAJDEMO

Najdemo ga v hrani, ki je bogata tudi s kalcijem: v

mleku in mlečnih izdelkih, ribah, piščancem mesu, rdečem mesu, orehih, mandljev, žitaricah, stročnicah, kvasu, pšeničnih kalčkih. Če ga jemljemo v prehranskih dodatkih, ga moramo jemati skupaj s kalcijem.

ČE GA JE PREMALO

Fosforja je v hrani dovolj, zato ob uravnoteženi hrani skoraj nikoli ne pride do pomanjkanja. Premalo pa ga je lahko ob dolgotrajnem jemanju nekaterih vrst zdravil. Podobno kot primanjkljaj kalcija lahko primanjkljaj fosforja povzroči težave s kostmi, kot so rahitis, osteoporoza, trdi sklepi in bolečine v kosteh. Pomanjkanje lahko povzroči tudi tesnoba, občutljivost kože in težave z zobmi. Če je fosforja premalo, se lahko razvijejo žolčni kamni. Fosfor je sestavni del maščobnih kislin v jetrih, če ga je premalo, pa lahko ob nekaterih drugih dejavnikih pride do ciroze jeter.

ČE GA JE PREVEČ

Višek fosforja se izloča preko ledvic, zato je nevarnost, da bi imeli v telesu preveč fosforja, zelo majhna. Če pride do prevelikih količin, to povzroči izgubo kalcija, do zastrupitve pa pride redko, razen če trpimo za katero od ledvičnih bolezni.

Od zrna do kruha

Loški muzej je ob letošnjih Dnevih evropske kulturne dediščine pripravil projekt Od zrna do kruha, okviru katerega so na grajskem vrtu posejali ajdo, prenovili stari mlin in v Škoparjevi hiši pripravili vse potrebno za peko kruha. Tako bodo na Loškem gradu odslej otroke in odrasle opominjali na pomen kruha, ki ga danes vse premalo cenimo.

Kustosinja Loškega muzeja Mojca Šifrer Bulovec je na novinarski konferenci pojasnila, da jih je pomanjkanje kot tema letošnjih Dni evropske kulturne dediščine vzpodbudila k pripravi projekta Od zrna do kruha. Že v 70-ih letih je bil namreč z namenom ohranitve kulturne dediščine na grajski vrt iz Davče prenesen mlin, v bližini sta tudi Škoparjeva hiša s črno kuhinjo, ki izhaja iz 16. stoletja, in zelenjavni vrt, na katerem vsako leto posejajo redke kulture, kot so lan, proso in ajda.

Največji, nekaj tisoč evrov vreden zalogaj pri pripravi projekta, je bila prenova kmečkega mlina, zlasti strehe. To so v večji meri zasteklili tako, da si lahko obiskovalec Loškega gradu že od daleč skozi streho ogleda, kako je nekdanji izgedal kmečki oziroma hišni mlin. Ob tem je Loški muzej izdal tudi katalog o mlinarstvu na Loškem, ki razkriva, da je bil prvi mlin na tem območju omenjen leta 1160 in da je bilo mlinarstvo na Loškem od nekdanj pomembna gospodarska dejavnost.

Direktorica Loškega muzeja Jana Mlakar je pojasnila, da so s prenovo mlina začeli pretekli mesec in zelo hiteli, da so ga lahko ob začetku Dnevov evropske kulturne dediščine predstavili obiskovalcem. V tem tednu so pripravili več vodenih ogledov po poti od zrna do kruha, ogledi in delavnice pa bodo aktualni tudi v prihodnje, saj se Dnevi evropske kulturne dediščine zaključujejo.

Za Loški muzej je sicer jesen vedno zelo pester letni čas. Tako so letos poleg Dnevov evropske kulturne dediščine obeležili tudi teden otroka. Pripravili so stripovsko adaptacijo treh loških pripovedk o starih časih. Izdelala sta jo Jelena in Matjaž Bertonec, ki je tudi dobitnik Groharjeve štipendije.

Razgovor z Jančarjem

tjo.

Založba Modrijan je v okviru prireditve Knjigokup pripravila literarni večer s pisateljem Dragom Jančarjem. Beseda je tekla predvsem o avtorjevem najnovejšem romanu *To noč sem jo videl*. Breda Biščak, ki je vodila pogovor, jo je označila za knjigo, ki se začne kot ljubljenska zgodba, vmes preide v trpko pripoved, konča pa s smrtjo.

Dogajanje je postavljeno v čas med in po drugi svetovni vojni na grad Strmol. Ob resničnih dogodkih, ki so pisatelja miselno in emocionalno pretresli, je nastala izmišljena zgodba, narejena iz resničnosti. Snov za zgodbo o Veroniki si je namreč Jančar sposodil pri resnični Ljubljančanki, ki je nekoč z ljubimcem zbežala v Srbijo, je pojasnila Biščakova.

Jančar se je branil, češ da je včasih sicer epik, vendar tokrat ni želel pisati sage o Hribarjevih. Želel se je ukvarjati z „intenzivnejšo literaturo“, ki gradi na besedni umetnosti. „Skelet dogodkov je resničen, to pa je tudi vse,“ je poudaril.

O temi je dejal, da je že pred pisanjem romana naletel na dokumentarno gradivo in takoj vedel, o čem bo pisal. Ni si želel „vstopati v glavno osebo“, ker se mu je to zdelo „preveč predrzno in oholo dejanje“, zato se je raje določil, da se Veronika ne pojavi in ima tako podoben status kot Smoletova Antigona. O glavni junakinji spregovorijo drugi, ki jo vsak na svoj način izgubi. Denimo, ljubimec - gre za srbskega četnika - z izgubo ljubljene izgubi tudi državo, vojsko; mati izgubi mladost in tako naprej, je naštel. Na koncu sicer več izvemo o drugih osebah kot o sami junakinji, pa vendar impresija ostaja, upa Jančar.

O posebnih svetovih v literaturi je dejal, da sicer ne verjame v parapsihologijo, da pa je normalno, da „nekaj teh svetov vsi nosimo s seboj; v vseh nas obstajajo ljudje, ki jih imajo radi tudi potem, ko odidejo oziroma umrejo. To večina ljudi verjame, pisatelji pa o teh stvareh pišemo“, je dejal.

NOVICE IZ SLOVENIJE

KVADRATEN METER NA ZALOŽNIKA

Na mednarodnem knjižnem sejmu v Frankfurtu, ki poteka od 6. do 10. oktobra, se je Slovenija predstavila na stojnici, ki je letos velika le 32 kvadratnih metrov. Na njej se predstavlja 30 založnikov, poleg tega je v fokusu predstavljenih 12 avtorjev.

EVROPSKA STOPNJA BREZPOSELNOSTI.

Stopnja brezposelnosti v območju evra je avgusta ostala pri rekordni vrednosti 10,1 odstotka, medtem ko je v celotni EZ še naprej 9,6-odstotna, je sporočil Eurostat. V Sloveniji je bila brezposelnost 7,3-odstotna, kar je 0,1 odstotne točke več kot julija. Sicer pa je po običajnem izračunu stopnja brezposelnosti v Sloveniji okoli 10 odstotkov.

MOST

Predsednik republike Danilo Türk in njegov hrvaški kolega Ivo Josipovič sta odprla nov most čez reko Sotlo, ki bo povezal slovenski Rogatec in hrvaški Hum na Sutli. Povezava bo koristila predvsem podjetju Vetropack Straža, ki je obeležilo 150-letnico, saj bo most steklaro povezal z njihovim skladiščem na drugi strani meje.

BOGATEJŠI PRIDELEK

Letošnji pridelek kmetijskih rastlin bo glede na začasne podatke državnega statističnega urada večji od lanskega. Hkrati bodo površine za pridelavo zelene krme enako velike, za industrijske rastline večje in za druge poljščine manjše kot leta 2009. Po podatkih o pričakovanih pridelkih so slovenski pridelovalci letos pripravili večji pridelek vseh vrst strnih žit (pšenice, ječmen, rž, oves). Pridelek najpomembnejših koruznih žit, pšenice in pire je po prvih podatkih tehtal 152.000 ton, kar je 11,2 odstotka več kot lani.

PASJE ŽIVLJENJE

Na celjskem sejmišču se je končala štiridnevna Evropska razstava psov 2010. Nekaj čez 17.000 obiskovalcev si je lahko ogledalo okoli 15.000 psov 320 različnih pasem iz 33 držav. Največ psov, več kot 2200, je bilo iz Italije. Sledita Rusija z več kot 1700 psi in Madžarska z več kot 770 prijavljenimi psi. Med najpogostejše zastopane pasme na razstavi se je zapisala pasma ameriški staffordshirski terier.

PO SVETU

SPLOŠNE VOLITVE NA BIH

Na nedeljskih volitvah v Bosni in Hercegovini so bili po delnih rezultatih volilne komisije v predsedstvo države izvoljeni Bakir Izetbegović za bošnjaškega člana in Željko Komšić za hrvaškega člana, negotov pa ostaja srbski član predsedstva. Medtem v Republiki srbski za njenega predsednika prepričljivo vodi Milorad Dodik.

OBLETNICA ZDRUŽITVE

Dne 3. oktobra so v Nemčiji obeležili 20. obletnico ponovne združitve Nemške demokratične republike z Zvezno republiko Nemčijo. Nemška kanclerka Angela Merkel, ki je živela v komunistični Vzhodni Nemčiji, se v intervjuju za nemški Bild spominja, da v tistem času ni imela nobene želje postati kanclerka, zaobljubila pa se je, da bo kandidirala za mesto v parlamentu. Kot je pojasnila, je vedno imela občutek, da v Vzhodni Nemčiji ne more doseči meja svojih potencialov, to pa se je spremenilo s ponovno združitvijo Nemčije.

FRANCOSKA ZAKONODAJA

Francija bo morala do 15. oktobra svojo zakonodajo o prostem gibanju oseb uskladiti z evropsko. V nasprotnem primeru bo Evropska komisija proti omenjeni državi sprožila pravni postopek zaradi nezakonitega izгона Romov. V Evropski uniji je sicer še 15 članic, ki kršijo predpise prostega gibanja oseb, zato bo Komisija premislila, ali bo pravne postopke sprožila tudi proti njim.

UMESTITEV PATRIARHA

V zgodovinskem središču Srbske pravoslavne Cerkve v Peči na Kosovu so v nedeljo ustoličili novega patriarha, niškega vladiko Irineja, ki je vodenje te cerkve prevzel že januarja letos. Patriarh je ob tej priložnosti prosil pomembne mednarodne voditelje, v rokah katerih je usoda Kosova, naj ne dopustijo nobene rešitve vprašanja statusa te pokrajine, ki bi Srbom na Kosovu odvzela večstoletno pravico do domovine, premoženja in grobov njihovih prednikov. Slovesnost, na kateri se je zbralo več kot 5 tisoč ljudi, se je odvijala predvsem kot versko srečanje.

NOVI GRŠKI UKREPI

Globoko zadolžena Grčija namerava v prihodnjem letu še zaostri svojo varčevalno politiko. V osnutku državnega proračuna za leto 2011 je predvidenih dodatnih 2,36 milijarde evrov novih prihodkov. Ti naj bi izvirali pretežno iz dodatne obdavčitve velikih podjetij, zvišanja znižane stopnje davka na dodano vrednost z zdajšnjih 11 na 13 odstotkov, posebne obdavčitve za legalizacijo predvidenih

PISALI SMO PRED 50 LETI

PROSVETNI DOMOVI ALI KLUBI?

Z veseljem zasledujemo graditev naših skupnih slovenskih domov: osrednjega v Buenos Airesu, pa posameznih po naseljih, kjer so večje skupine Slovencev. Človek občuduje žilavost in iznajdljivost pri zbiranju sredstev, pa obenem požrtvovalnost slovenskega človeka tako v delu kot v denarju. Komur je količkaj mar, da naš živelj v tujini ohrani vrednote, ki jih je v tisočletjih nabrane prinesel s seboj preko morja, pozdravlja z obema rokama to idealno delo.

Kakšen je prav za prav smisel teh naših domov? ... Po teh domovih bi naj se organizirale knjižnice, slovenska šola, otroški vrtec, sestanki za starše, dramske predstave in prosvetna predavanja, tu naj bi se sestajale slovenske organizacije (verske, karitativne, prosvetne), tu naj bi bil prostor za igre in telovadbo, za pomenek in zabavo. Ne izključujmo ničesar, kar gradi našo skupnost, pa upoštevajoč red med vrednotami bodo ti domovi pravi stebri našega življa na tujem.

Pri organiziranju središč je potrebna še druga zrelost: tista, ki se tudi ozira na druge in je torej pripravljena na tesno sodelovanje s celoto. Že itak nas je malo v tujini: če bi se posamezne skupine zaprle v svoj „lokalpatriotizem“ (-egoizem), bi s tem propadla vsa skupnost s temi skupinami v vred. ...

B.R.

SLOVENC V ARGENTINI

Družinska sreča. V Villi Adelini je 2. oktobra krstil g. Jože Jurak Marjeto Ano Slabe, hčerko Dušana in Marije roj. Sedej. Botra, ki sta v domovini (Zdravka Flander in Ano Flander) sta zastopala Jože Jonke in stara mama od krščenske ga. M. Sedej. Srečni družini naše čestitke.

Svobodna Slovenija, 6. oktobra 1960 - št. 40

zgradb, ki so bile zgrajene brez dovoljenj, pa tudi iz novega davka na igre na srečo. Hkrati naj bi vlada načrtovala krčenje izdatkov države za 800 milijonov evrov.

SANKCIJE ČLANICAM

Finančni ministri Evropske unije so minuli petek imeli neformalno zasedanje v Bruslju. Med drugim so govorili o predlogih za zagotavljanje javnofinančne discipline in konkurenčnosti, ki jih je dan prej predstavila Evropska komisija. Ta je predlagala strožje kazni za države v območju evra, ki bi vztrajno kršile pravila o javnofinančnem primanjkljaju in javnem dolgu. Poleg tega je prvič predlagala kazni za države v območju evra, ki bi vztrajno izgubljale konkurenčnost. V skrajnem primeru to pomeni globo v višini 0,2 oziroma 0,1 odstotka bruto domačega proizvoda.

NOVI TRGOVINSKI ZAKON?

Predstavniški dom ameriškega kongresa je sprejel zakon, ki bo omogočil uvedbo višjih carin za izdelke iz tistih držav, ki vrednost svoje valute umetno vzdržujejo na nizki ravni. Lahko bi prizadel predvsem uvoz iz Kitajske, ki po mnenju večine kongresnikov manipulira z vrednostjo juana. O novem zakonu mora glasovati še senat, nato pa ga mora podpisati še predsednik Barack Obama. Bela hiša ga uradno ni podprla, je pa zakonodajalcem pomagala pri njegovem oblikovanju, tako da ta ne krši pravil Svetovne trgovinske organizacije.

KOREJI NE NAPREDUJETA

Prvi delovni pogovori na vojaški ravni med Severno in Južno Korejo v zadnjih dveh letih niso prinesli napredka. Strani nista določili niti datuma za naslednje srečanje. Na nasprotnih bregovih sta ostali zaradi stališč o potopitvi južnokorejske ladje. Seul je namreč od Pjongjanga zahteval, naj se opraviči za incident in kaznuje odgovorne za marčevsko nesrečo, v kateri je umrlo 46 južnokorejskih mornarjev. Severna Koreja je zanikala, da bi bila vpletena vanj. Sporočila je tudi, da ne more sprejeti rezultata mednarodne preiskave, ki ugotavlja, da je za potopitev ladje kriv Pjongjang.

RESUMEN DE ESTA EDICION

DIOS VIVA A TODO EL MUNDO ESLOVENO

En el editorial de este número el Dr. Andrej Fink hace mención a la propuesta del escritor Boris Pahor de incluir en el himno nacional la segunda estrofa del poema Zdravljica, escrito por France Prešeren aprox. en 1844 (hoy sólo se canta la séptima estrofa). El poeta deseó al principio de su obra que Dios bendiga (si se permite tal traducción) al país, a todo el mundo esloveno. Al parecer de muchos políticos y responsables de medios de comunicación Prešeren cometió un grave error, cuando escribió la palabra *Dios*. Cuando el escritor de Trieste, B. Pahor, precandidato al premio Nobel, que vivió en un ambiente poco amistoso u hostil para la nación eslovena, con tensiones internacionales, etc. sugirió la inclusión de la 2ª estrofa, le llovieron críticas, de las cuales, la mayoría estaban en contra de la palabra Dios. Nuestra nación y el país se merecen cantar primero a sí mismo y ponerse bajo la protección del Ser Superior, seamos o no creyentes. La segunda estrofa tiene mucho de simbólico, porque incluye a todo el "mundo esloveno". Estemos firmes hasta alcanzar su inclusión. (Pág. 1)

VELADA DE ARTE

La Acción cultural eslovena organizó la exposición de la nueva etapa artística de la ya reconocida pintora Prof. Tilka Močnik. La apertura fue el 28 de agosto por la noche y estuvo abierta el domingo siguiente. La exposición constaba de cuadros con tiza negra, pasteles y óleos. En esta nueva etapa, la artista se aleja de los relieves y reina el dibujo, donde los colores juegan, tal vez, un papel secundario. Sus obras están llenas de contenido metafórico y cada trazo, que compone la armonía del cuadro, tiene su sentido y significado propio. Como parte de la inauguración hubo un momento musical con chelo y violín. (Pág. 3)

MLADINSKI DAN

El 26 de septiembre transcurrieron los festejos por el ya 59º Día de la Juventud en el centro esloveno de Lanús. Como siempre, el día se inició con la santa misa. El deporte fue el punto central. Los equipos femeninos se ubicaron en las canchas de vóley y los masculinos en las de fútbol. En ambas disciplinas llegó a la final San Martín; en vóley con San Justo y en fútbol con Lanús. Ambos últimos obtuvieron el primer puesto. Entre los partidos de clasificación y la final los "mayores" pudieron mostrar las condiciones deportivas con la pelota. El acto cultural se desarrolló en el salón principal del Hladnikov dom. Las escenas estuvieron entrelazadas por una historia de un día de un chofer de colectivo. El mladinski dan es la oportunidad para que las nuevas generaciones plasmen su creatividad entre amigos. (Pág. 3)

50 AÑOS

El sábado 16 de octubre se celebrará el 50º aniversario del curso a nivel secundario de cultura eslovena, que se dicta en el centro capitalino los sábados por la tarde. Nuestros abuelos pensaron cómo conservar no sólo las tradiciones, sino también la lengua natal en tierras lejanas. Para ello, fundaron cursos de idioma para niños y también para adolescentes. Un espacio para profundizar el conocimiento sobre la historia, la literatura y la lengua eslovena. Durante estos 50 años pasaron por las aulas más de 1100 alumnos de los diferentes centros eslovenos del gran Bs. As. Quedan todos invitados a participar de los festejos del Srednješolski tečaj el 16/10 a partir de las 18 horas en Slovenska hiša. (Pág. 3)

MDP LOS ESPERA

Para los integrantes del equipo sub-18 de vóley de Naš dom, el 2010 comenzó con el recuerdo de la final provincial en Mar del Plata. Y ¿por qué no repetir la hazaña? Los primeros encuentros se disputaron en agosto y permitieron que el equipo logre el primer puesto en el municipio de La Matanza. El último partido para llegar a la final, tuvo muchos obstáculos. Fue el 28/09. El capitán se lesionó dos días antes y fue necesario modificar el sistema de juego. El primer set fue para los locales, afortunadamente en los otros dos los eslovenos se sobrepusieron y lograron el pase a las finales en Mar del Plata que se disputarán del 20 al 24 de este mes. (Pág. 4)

SVOBODNA SLOVENIJA / ESLOVENIA LIBRE

Fundador: MILOŠ STARE / Director: Antonio Mizerit / Proprietario: Asociación Civil Eslovenia Unida / Presidente: Alenka Godec / Redacción y Administración: RAMON L. FALCON 4158-C1407GSR BUENOS AIRES-ARGENTINA Tel.: (54-11) 4636-0841 / 4636-2421 (fax) / e-mail: esloveniau@sinectis.com.ar in esloveniau@gmail.com Za Društvo ZS: Alenka Jenko Godec / Urednik: Tone Mizerit

Sodelovali so še: Tine Debeljak (slovenska politika), Gregor Batagelj (dopisnik v Sloveniji), Marta Petelin, Jože Horn, Andrej Fink, Franci Sušnik, Tomi Sušnik, Katica Cukjati in Jure Urbančič. Mediji: STA, Radio Ognjišče, Družina.

Naročnina Svobodne Slovenije: Za Argentino \$240, pri pošiljanju po pošti: sivi papir \$320, beli papir \$425; Bariloche \$285; obmejne države Argentine 120 USA dol.; ostale države Amerike 135 USA dol.; ostale države po svetu 145 USA dol.; vse za pošiljanje z letalsko pošto. Z navadno pošto 95 USA dol. za vse države. **Svobodna Slovenija izhaja s podporo Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu RS.**

Čeke: V Argentini na ime „Asociación Civil Eslovenia Unida“, v inozemstvu (bančne čeke, ne osebnne) na ime „Antonio Mizerit“. Oblikovanje in tisk: **TALLERES GRÁFICOS VILKO S.R.L.** / California 2750-C1289ABJ Buenos Aires-Argentina / Tel.: (54-11) 4301-5040 / E-mail: info@vilko.com.ar

Correo Argentino Suc. 7
 FRANQUEO PAGADO
 Cuenta Nº 7211
 R. Nac. de la Propiedad Intelectual Nº 881153

MALI OGLASI

TURIZEM
TURISMO BLED
 EVT Leg. 12618
 Dis. 2089
 de Lucia Bogataj
 H. Yrigoyen 2682 L. 5-San Justo
 Tel. 4441-1264 / 1265

ZDRAVNIKI
Dr. Klavdija V. Bavec-Nevrolog, Nevropsihiater. Konzultorij v **Ramos Mejiji**, Tabladi in **Belgrano**. Ordinira ob **ponedeljkih** in torkih od 13. do 19. ure. Ob sobotah od 9. do 14. ure. Prijave na telefon: 4652-7967. Nujno pa na **15-6942-7574**.

ZOBOZDRAVNIKI
Dr. Damijana Sparhakl-Zobozdravnica-Splošna odontologija-Belgrano 123, 6. nadstr. "4"-Ramos Mejía-Tel.: 4464-0474

ADVOKATI
DOBOVŠEK & asociados-odvetniki. Zapuščinske zadeve. Somellera 5507, (1439) Buenos Aires. Tel/Fax: 4602-7386. E-mail: jdobovsek@hotmail.com

Dr. Marjana Poznič-Odvetnica-Uradna prevajalka za slovenski jezik Lavalle 1290, pis. 402-Tel. 4382-1148-15-4088-5844-mpoznic@fibertel.com.ar

Dra. Ana C. Farreras de Kočar.-Sucesiones-Contratos-Familia-Comercial-Laboral-Civil-Jubilaciones-Pensiones. Martes y viernes de 15 a 18 hs. Ricchieri 67 3º H (1704) Ramos Mejía. Tel.: 4656-4039-Cel.: 15-6447-9683 farrerasanac-te@yahoo.com.ar

VALUTNI TEČAJ V SLOVENIJI
6. oktobra 2010

1 EVRO	239,6 SIT
1 EVRO	1,38 US dolar
1 EVRO	1,41 KAD dolar
1 EVRO	5,49 ARG peso

SLOVENCİ IN ŠPORT

ŠAHOVSKA OLIMPIADA
 Slovenske šahistke so na 39. na šahovski olimpijadi, ki se je končala v ruskem Hanti Mansisku, zasedle 32. mesto, šahisti pa so osvojili 36. mesto. Slovenci so v zadnjem 11. krogu izgubili z Brazilijo z 1,5:2,5, Slovenke pa so klonile z Armenijo kar z 0,5:3,5. Naslova so osvojili Ukrajinci in prva ženska ruska reprezentanca.

JUDOISTKE REDNO NA STOPNIČKAH
 Slovenska judoistka Urška Žolnir je zmagala na tekmi svetovnega pokala v Birminghamu. Za zmago v kategoriji do 63 kg je Žolnirjeva vknjižila pet zmag, v finalu je bila s 7:0 boljša od Izraelke Yarden Gerbi. Uspeh je s sedmim mestom v kategoriji do 57 kg dopolnila tudi Vesna Dukič.

ŠAHOVSKO PRVENSTVO V MARIBORU
 Mariboru je bila na kongresu Mednarodne šahovske zveze (FIDE) zaupana organizacija mladinskega svetovnega prvenstva leta 2012.

SKAKALEC TUDI POLETI
 Slovenski smučarski skakalec Jure Šinkovec je osvojil drugo mesto na zadnji tekmi celinskega pokala v poletnem delu sezone v poljski Wisli. Šinkovčev uspeh je dopolnili Matjaž Pungertar na osmem mestu.

OBVESTILA

NEDELJA, 10. oktobra: 54. obletnica Našega doma San Justo
ČETRTEK, 14. oktobra: Z.S.M.Ž. bo imela svoj redni sestanek, ob 16. uri v Slovenski hiši. Govoril bo dr. Jure Rode na temo: „Biti katoličan danes (ločeni bratje)“.

bolezni srca. Vsi lepo vabljeni!
SOBOTA, 23. oktobra: Redni pouk na srednješolskem tečaju RMB, ob 15. uri v Slovenski hiši.

SOBOTA, 16. oktobra: Slavje zlatega jubileja Slovenskega srednješolskega tečaja ravnatelj Marka Bajuka, v Slovenski hiši. Ob 18. uri zahvalna sv. maša, nato akademija.

NEDELJA, 24. oktobra: Predavanje dr. Borisa Štrflička „Hormonske spremembe po 40. letu“ za moške, dekleta in žene. V Slomškovem domu ob 10.30 uri.

NEDELJA, 17. oktobra: Materinski dan
ČETRTEK, 21. oktobra: ZSMŽ San Martin vabi na mesečni sestanek ob 16. uri v Domu. Govorila bo dr. Alenka Rajer Dolinar o

Dobrodelni asado ZSMŽ iz Slovenske vasi ob 12:30 uri. Po „asadu“ bo srečelov z lepimi in praktičnimi dobrotami.
Srečanje šolskih zborov v Našem domu v San Justu.
PETEK, 29. oktobra: Začetek dvodnevni duhovnih vaj za moške in žene

Propadajoči Plečnikov štadion

Novozgrajeni štadion Stožice je zadihal s polnimi pljuči, a tudi spomnil na stare ljubljanske urbanistične tegobe, med katerimi ostaja odprto vprašanje Plečnikovega štadiona.

Bežigranski štadion, ki so ga leta 1924 dali izdelati Jožetu Plečniku, je svojo zgodovino pričel kot športno-prireditveni objekt za telovadbo in katoliške shode. V svojih 90 letih delovanja je služil tako za športne kot glasbene in druge kulturne prireditve, pred tremi leti pa ga je kupil Joc Pečecnik, predsednik NK Interblock. Z družbo Bežigranski športni park, v kateri sta tudi Olimpijski komite Slovenije in Mestna občina Ljubljana, je pripravil

-Zdaj pa raste grmovje ...
 idejni projekt, ki ni bil sprejet, nato so izvedli arhitekturni natečaj, na katerem so izbrali arhitekturni biro GMP iz Nemčije. Lani so štadion razglasili za kulturni spomenik državnega pomena. Pričetek obnove se zdi še daleč, medtem pa štadion kaže klavrno podobo zapuščenega in propadajočega objekta.

SOBOTA, 30. oktobra: Redni pouk na srednješolskem tečaju RMB, ob 15. uri v Slovenski hiši.
NEDELJA, 31. oktobra: 43. obletnica na Pristavi

Slovenski dom Korotan

Ena vidnejših slovenskih ustanov na Dunaju je zagotovo dom Korotan. Leta 1966 ga je ustanovil p. Ivan Tomažič in bil do leta 1988 tudi voditelj. Na prireditvi Slovenski Dunaj nekoč, danes, jutri se je spominjal začetkov te ustanove in se pri tem opiral na številne zapise.

OSEBNE NOVICE

Nov diplomant
 Dne 29 septembra je na Državni tehnološki univerzi v Haedo diplomiral **Andrej Žnidar** in postal letalski inženir. **Čestitamo!**

Za nastanek Korotana je bila odločilna njegova preteklost, in sicer njegova skrb za mladino - najprej v Španiji, nato v Rimu in nadalje na Dunaju, kamor je prišel pred 57 leti. Spoznal je nekaj študentov in priskrbel sobe zanje. Spoznal je, da bi bilo dobro imeti dom zanje, primerno hišo je bilo težko najti, zato se je odločil za zidavo. Klaretinci, skupnost, ki ji p. Tomažič pripada, mu pri tej ideji ni mogla dati zadostne podpore.

Smrt
 V Martinec je umrl g. **Peter Erhovnic** (89). **Naj počiva v miru!**

Obrnil se je tudi na Mohorjevo družbo iz Celovca. Dogovorili so se za lastništvo in pokroviteljstvo, sam pa bo skrbel za načrtovanje, financiranje, gradnjo in vodstvo. Vse je bilo pravzaprav njegovo delo, zato mu je Mohorjeva družba tudi dala spričevalo. Poleti 1966 so se gradbena dela šestnadstropne palače sredi Dunaja bližala koncu. 1. oktobra so že prišli študentje. Slovesna otvoritev je bila 15. novembra, govoril je tudi takratni zvezni kancler. Dom je bil kmalu poln tako zaradi bližine univerze kot tudi zaradi nizke cene. Naslednje leto so začeli sprejemati tudi tuje študente. Korotan je združeval tudi dunajske Slovence.

DARUJTE V TISKOVNI SKLAD!

Koliko je stala gradnja - p. Tomažič je povedal, da je tudi to zabeleženo v knjigi ob 130-letnici Mohorjeve družbe. Skoraj 10 milijonov, 65 odstotkov tega je bilo posojilo dunajske občine, 12 odstotkov subvencija ministrstva za znanost ... Mohorjeva ni dala niti šilinga. Svetovni slovenski kongres je ob prireditvi Slovenski Dunaj nekoč, danes, jutri p. Tomažiču podarila najvišje priznanje - zlati slovenski zlatnik.

ZLATI JUBILEJ Slovenskega srednješolskega tečaja ravn. Marka Bajuka
 Sobota, 16. oktobra, v Slovenski hiši mons. Antona Oreharja

18.00: Zahvalna sv. maša
 19.00: Odkritje spominske plošče
 19.15: Akademija v dvorani škofa Gregorija Rožmana

- Pozdravi
- Slavnostni govor: dr. Katica Cukjati
- Predstavitve spominske brošure
- Duma. Oton Župančič v izvedbi sedanjih in bivših dijakov.

Režija dr. Štefan Godec.
 V predvorani: razstava „Tečaj skozi čas“.

Prisrčno vabimo vse bivše profesorje in dijake ter starše in prijatelje tečaja.

Profesorski zbor

„Jaz sem vstajenje in življenje; kdor veruje vame, bo živel, tudi če umrje“
Jn 11,25-26

Z žalostjo sporočamo, da je dne 24. septembra, na dan A. M. Slomška, odšla k Bogu naša ljuba mama, stara mama, sestra, teta in stara teta, učiteljica

Mara Pleško roj. Homan

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, prijateljem in učencem, ki so nam stali ob strani v času njene bolezni. Iskreno se tudi zahvaljujemo Slovenskemu domu v Carapachayu in vsem, ki so zanj molili in jo spremljali ob krsti. Posebna zahvala mons. dr. Juretu Rodetu za podelitev zakramenta sv. maziljenja in zadnjega sv. obhajila ter za darovano sv. mašo.

Žalujoci:
 hčerka **Ana Marija** in mož **Guillermo**;
 sin **Janez Stanislav** in žena **Marcela**;
 vnuki: **Barbara, Damian, Lucas, Marcos, Sebastian, Tomaž** in **Zofija**;
 sestra **Ivana por. Praprotnik** z družino;
 nečaka **Helena** in **Pavel** z družinama ter ostalo sorodstvo.

Buenos Aires, Slovenija

NAŠ DOM SAN JUSTO
 VABI NA
54. OBLETNICO
 V NEDELJO 10. OKTOBRA 2010
 VSI LEPO VABLJENI!